

dr. NAGY ANITA

**Eljárást gyorsító rendelkezések a büntetőeljárás
bíróági szakaszában**

PhD értekezés tézisei

Miskolc, 2007

I.

Kutatás tárgya és célja

Az elmúlt néhány évtizedben a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságával kapcsolatosan számtalan kérdés és kritika vetődött fel. Ennek alapvető oka az, hogy az igazságszolgáltatás nem tartott lépést a bűncselekmények számának emelkedésével. Az igazságszolgáltatási apparátus túlterheltté vált és a büntetőeljárások elhúzódtak.

Azért, hogy az igazságszolgáltatás a súlyosabb, bonyolultabb bűncselekményeket kellő részletességgel fel tudja deríteni, a könnyebben átlátható, egyszerű tényállású és egyszerűbben eldönthető eseteknél olyan hatékony és gyors eljárási intézményekre van szükség, amelyek lehetőséget adnak a hatóságoknak az eljárás korai stádiumában a befejezésre. Így az erőforrásokat a bonyolult tényállású ügyekre lehet összpontosítani, amely által hatékonyabbá válhat az igazságszolgáltatás.

1997 óta keresem azokat az okokat, amelyek az ügyek elhúzódásához vezettek, így különösen érdekelt az, hogy a büntetőeljárásban milyen eljárást gyorsító rendelkezések vannak (bíróság elé állítás, tárgyalás mellőzése stb.), amelyeket úgy lehet megvizsgálni, hogy áttekintem először azt, hogy korábban a magyar jogi szabályozásban milyen formában jelentek meg ezek a jogintézmények.

A kutatás célja volt annak vizsgálata is, hogy az emberi jogok európai védelme miként garantálja az eljárások ésszerű időn belüli befejezését. Ennek fényében az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkét vettem górcső alá, s ezen belül is kiemelten az ésszerű idő fogalmát elemeztem.

Figyelemmel voltam ezen 6. cikkely joggyakorlatára is, hiszen az EJEE és az annak alapján létrejött joggyakorlat szorosan összefügg az azokat körülvevő általános történelmi, politikai, társadalmi fejlődéssel.

Ezzel együtt azt a folyamatot is törekedtem felvázolni, amelyet az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága „Ajánlásain” keresztül kifejtett az eljárás egyszerűsítése területén, így különösen

„a büntetőeljárás egyszerűsítéséről” szóló R (87) 18 számú Ajánlás rendelkezéseit vizsgáltam meg.

Nemzetközi kitekintést is végeztem arra tekintettel, hogy az EU egyes tagországaiban, különösen Olaszországban, Németországban, Ausztriában, Lengyelországban Franciaországban és a Magyarországon létező eljárást gyorsító intézmények mennyire vannak jelen ezen tagországokban.

Végül rámutatok arra is, hogy az „ésszerű idő” be nem tartásának milyen egyéb okai ismertek. Az ügyek elhúzódsának okait olyan szempontok szerint csoportosítottam, amelyek a bírósági statisztikában is gyakran visszaköszönnek (a vádlott meg nem jelenése, tanúk meg nem jelenése, megkeresések nem teljesítése stb.)

Nem feledkeztem meg azonban arról sem, hogy az eljárások a gyakorlatban milyen statisztikai adatokkal szolgálnak, azaz például milyen gyakran alkalmazzák a bíróság elé állítás jogintézményét vagy a tárgyalás mellőzéses eljárást.

A disszertáció célja az említett problémáknak a joggyakorlat mentén való bemutatása, kritikai elemzése.

II.

A kutatás módszere

A disszertáció a büntető-eljárásjog területén szokásos kutatási technikákat alkalmazza. A vizsgált témakörben a büntető-eljárásjog magyar művelőinek és a legfontosabb külföldi képviselőinek tudományos megállapításait vettem alapul.

Mivel a témakör *komplex jellegű*, így szinte fejezetről-fejezetre más módszerrel dolgoztam.

A „külön eljárások” hazai szabályozástörténetének bemutatásakor elengedhetetlen volt a *történeti megközelítés*.

A hatályos szabályok feldolgozását *dogmatikai* módszerrel végeztem el, míg a vonatkozó bírói gyakorlat elemzése *kritikai módszerrel* volt kivitelezhető.

A külföldi megoldások ismertetésénél az *összehasonlító vizsgálat* szolgált a kutatás célkitűzését.

A jogalkalmazói gyakorlat számszerű adatait a *statisztikai adatszolgáltatásra* alapozva végeztem el.

Bár a disszertáció főszabályként teoretikus alapállást igényel, szükségesnek és hasznosnak – sőt több helyen elkerülhetetlennek – tartottam, hogy az értekezésbe releváns joggyakorlati példákat, megoldásokat és következtetéseket építsek be és azokat elméleti álláspontokkal vessem össze, érzékeltetvén így végső soron a tudomány és a gyakorlat intenzív kölcsönhatását is.

III.

A kutatás eredményei

Az eredmények hasznosítási lehetőségei

Az emberi jogok érvényesülésének alapja hazánkban az Alkotmány 8. §-ának (1) bekezdése, amely alapján „A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelezettsége”

Az emberi jogok olyan erkölcsi és egyben alanyi jogok, amelyek nélkül nem élhetünk emberi lényként. Ezek teszik lehetővé számunkra képességeink, emberi tulajdonságaink, intelligenciánk teljes mértékben történő kifejlesztését és használatát, a bennünk rejlő méltóság, illetve munkánk tiszteletét és védelmét.

Az emberi jogok nemzetközi szintű védelme a XIX. század második felében kezdődött. Az emberi jogok elismertetésének és védelmi intézményrendszerének első, erkölcsileg kiemelkedő állomása az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* (Deklaráció), amelyet 1948. december 10-én San Franciscóban fogadott el az ENSZ Közgyűlése.

A fejezetben szemügyre vettem, hogy milyen a büntetőeljárás szempontjából releváns jogok védelmét biztosítják az egyes nemzetközi szerződések: például törvény előtti egyenlőség, független és pártatlan bíróság, igazságos (méltányos, tisztességes) és nyilvános tárgyaláshoz való jog stb.

A nemzetközi egyezmények közül különösen tekintettel voltam az Európai Emberi Jogi Egyezményre, amelyet 1950. november 4-én írtak alá, majd három évre rá lépett hatályba 1953. szeptember 3-án. Magyarország az Egyezményt 1993. évi XXXI. törvénnyel ratifikálta, amely ezáltal a belső jog részévé vált.

Az Egyezményben szereplő jogok katalógusa az élethez való jog (2. cikk) kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalma (3. cikk), rabszolgaság és kényszermunka tilalma (4. cikk) szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog (5. cikk) tisztességes tárgyaláshoz való jog (6. cikk) nullum crimen sine lege, nulla poen sine lege (7. cikk) stb.

A fenti EEJE jogok katalógusából dolgozatomban témájához a 6. cikk, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog kapcsolódik, így ezt cikkelyt vettem górcső alá.

Az Európai Emberi Jogi Egyezményben megfogalmazott tisztességes tárgyaláshoz való jog jelentőségét hangsúlyozza az a megállapítás is, amely szerint ha az Európai Unióban egy közös büntető anyagi és eljárásjog létezne, - amelynek kialakítására Mirelle Delmas-Marty, vezette bizottság Corpus Juris munkában tett kísérletet,- akkor az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jogra tekintettel történne.

A 6. cikk 1. pontja a tisztességes eljárás „keretszabályaként” ismeretes, amely megfogalmazás abból ered, hogy a méltányosság elvének érvényesüléséhez a garanciális rendszer egészének, minden elemének működnie kell. Ez a „méltányosság” az alábbi követelményeket foglalja magában:

- a bírósági eljáráshoz való jog
- a bíróság törvény által létrehozott
- a bíróság függetlensége
- a bíróság pártatlansága
- tárgyalás nyilvánossága
- az ügy ésszerű határidőn belüli tárgyalása
- határozat hozatala polgári jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos jogvitában, illetve az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

Elemeztem az Emberi Jogok Európai Bírósága fentiekkel kapcsolatos eseti döntéseit, s megállapítottam azt a tény, hogy a büntetőeljárások során ritkábban kerül sor annak megállapítására, hogy az eljárás elhúzódsáért a terhelt saját maga a felelős, nagyobb a gyakorlati jelentősége az érintett állam saját tevékenységének, hiszen kevesebb lehetősége van az ügyfelek magatartására kimentési okként hivatkozni. A strasbourgi szervek ezért első körben azt vizsgálják, hogy az ügy hossza az általában szükségesnek tűnő időtartamot meghaladta-e, és ha igen, ennek igazolása az érintett államra hárul. Az érintett állam tehát büntetőügyekben sem tudja kimenteni magát mással, mint annak bizonyításával, hogy az eljárás elhúzódsa a közhatalmi szervek folyamatos munkája ellenére az ügy valóban bonyolult voltának, illetve maguknak az ügyfeleknek, jogi képviselőiknek tudható be. Amennyiben azonban ez a „bizonyítási kísérlet” kudarcot vall, az elmarasztalás nem kerülhető el.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Unió viszonyában az Alapszerződéseket tekintetem át és négy olyan cikket találtam, melyek közvetlenül és kizárólagosan az alapvető jogokkal foglalkoznak.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Unió viszonylatában döntő fontosságúnak találtam azt a megállapítást, amelyet az Európai Bíróság mondott ki, hogy azok az emberi jogokat védő nemzetközi egyezmények is iránymutatásként szolgálnak a közösségi jog számára, amelyek kidolgozásában a tagállamok részt vettek, vagy annak részes felei.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának „Ajánlásain” keresztül az eljárás gyorsítására, egyszerűsítésére vonatkozóan vizsgáltam meg az egyes iránymutatásokat. Ezek közül döntő jelentőségű volt a R (87) 18 számú Ajánlás a büntetőeljárás egyszerűsítéséről.

Ez az Ajánlás eltérően az előbb tárgyalt ajánlásoktól – kifejezetten a büntetőeljárásra vonatkozóan tartalmaz követendő rendelkezéseket.

A Miniszteri Bizottság Ajánlását - az Európa Tanács Alapszabályának 15.b. paragrafusára alapította, mely szerint az Ajánlás célja: a tagállamok közötti nagyobb térség kialakítása a büntető igazságszolgáltatás gyorsítását és egyszerűsítését szolgáló közös tevékenységgel kapcsolatosan, amely során figyelembe kell venni az Emberi Jogok Európai Egyezményének 5., 6. paragrafusaiban lefektetett követelményeket.

Ezen alapvető jogok sérelmén túl a büntető ügyek elbírálásának késedelme károsan hat az igazságszolgáltatásba vetett bizalomra, annak működését károsan befolyásolja, rossz fényt vet továbbá magára a büntetőjogra is.

Az Ajánlás különböző módszereket tartalmaz az igazságszolgáltatás hatékony működése érdekében, számos kérdéskört ölel fel. Ezek jelentős része nem ismeretlen a magyar szabályozásban, azonban számos eddig nem alkalmazott módszerre is felhívja a figyelmet:

Az Ajánlás főleg három nagy területtel foglalkozik:

- diszkrecionális vádelv alkalmazása
- .- kisebb és tömeges bűncselekmények esetén
- a hagyományos bírósági eljárás egyszerűsítése.

Végül az Európai Elfogatóparancs - mint eljárást gyorsító intézkedésről esett szó. Az Európai Tanács 2002. június 13-án az Európai Elfogatóparancsra vonatkozó kerethatározatot.

(2002/584/JHA Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States) bocsátott ki. A kerethatározat 1. cikk 1 pontja szerint az elfogatóparancs olyan igazságügyi határozat, amelyet egy tagállam annak érdekében bocsát ki, hogy a kikért személyt elfogják és átadják a büntetőeljárás lefolytatása, illetve a szabadságvesztés büntetés, vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából.

A tagállamoknak 2003. december 31-ig kellett a kerethatározatot törvényesen beültetni a belső jogba, mivel 2004. január 1-től helyettesítheti a tagállamok viszonylatában a kiadatásra vonatkozó korábbi rendelkezéseket Ennek megfelelően került sor hazánkban a 2003. évi CXXX. törvény megalkotására az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről. Nem minden országban került ilyen „könnyen” implementálásra a kerethatározat, így többek között Németországban és Lengyelországban is gondot okozott a beültetése, így kifejtettem az ezzel kapcsolatos problémákat is.

Összegzésként mindenképpen megállapíthatjuk azt , hogy mind az Európai Emberi Jogi Bíróság gyakorlatában – az EEJE 6.cikkelye révén, mind az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának Ajánlásain keresztül, végül az Európai Elfogatóparanccsal, mind az eljárás gyorsítását hivatott intézményeket hívtak életre Európában.

A hazai jogi szabályozás történetét : a tárgyalás mellőzése, bíróság elé állítás, az eljárás a távollévő terhelttel szemben és a lemondás a tárgyalásról mint eljárást gyorsító külön eljárások történeti fejlődését vizsgáltam meg az 1896. évi XXXIII. törvenycikktől (1896.évi Bp.) napjainkig.

A tárgyalás mellőzése, azaz büntetőparancs eleinte (1896. évi Bp) csak pénzbüntetés kiszabására jogosított fel a bíróságokat, gyakorlati sikerei azonban a törvényhozást arra indították, hogy a büntetések mind szélesebb köre kapcsán tegye lehetővé igénybevétele, alkalmazását. Az 1973. évi Be. már megengedte, hogy a bíróság végzésben foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, továbbá elkobzást mondjon ki, ill. elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezzon (1973.évi I. törvény 352.§ (1) bekezdés). Az 1995. évi LXI. törvény már a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását és még más lehetőségeket is teremtett, amelyet az 1998. évi XIX. törvény továbbra is biztosított.

A bíróság elé állítás, amelynek eredeti elnevezése az 1951. évi III. törvényben : „Bíróság elé állítás vádirat és tárgyalás kitűzése nélkül” (a tárgyalás előkészítése alatti VII. fejezetben) lehetővé tette a bíróság elé állítást, attól a naptól számított 3 napon belül, amelyen a letartóztatást elrendelték.

Később az 1954. évi V. törvény- 55.§ - a bíróság elé állítás intézményét *megszüntette*.

Ezt követően az 1966.évi 16.sz. tvr. iktatta beismételten a jogintézményt az 1962.évi Be.-be, majd azt az 1973.évi Be is tartalmazta.

A jogintézmény életében lényeges momentum volt az 1987.évi IV. törvény, mivel a korábbi 3 napos majd 6 napos határidőt 8 napra felemelték azaz a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított 8 napon belül kellett bíróság elé állítani, ha az ügy megítélése egyszerű volt, a bizonyítékok rendelkezésre álltak és a terheltet tetten érték vagy a bűncselekmény elkövetését beismerte.

Az 1973. évi I. törvény bíróság elé állításra vonatkozó utolsó módosítására az 1999. CX. tv-nek köszönhetően 2000. március 1-i hatállyal került sor.

Az egyik fontos változás, hogy az eddigi 5 év helyett most már 8 évnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény elkövetése esetén is helye lett bíróság elé állításnak. (és további módosítás volt , hogy bíróság elé állítani 8 nap majd 15 napon belül lehetett)

Így a jogintézmény igénybevételeének lehetősége az idők folyamán egyre bővült, amelynek legfőbb indoka talán az, hogy ezen jogintézmény lehetőséget teremt a bíróságoknak a gyors elbírálásra, az ügy minél hamarabbi lezárására.

A lemondás a tárgyalásról kapcsán főleg az intézmény angolszász történeti gyökerét, azaz a vádalkut mutattam be. A vádalku a magyar Be.-ben tárgyalásról lemondás néven jelent meg, amely több ponton is eltér az amerikai mintától.

Egyrészt a szankciórendszer tekintetében van különbség, mivel a magyar büntetőjog szankciórendszerében a büntetési tételek viszonylag szűk határok között mozognak, s ez az alkut szűk határok közé szorítja. Másrészt a magyar büntetőeljárásban az ügyész vádhoz kötöttsége rugalmasan érvényesül, mivel a vád módosítható, így az ügyésznek viszonylag tág teret enged az esetleges változtatásokra. Harmadrészt a beismerés eljárásjogi szempontból csak akkor értékelhető - szemben az USA-beli megoldással – ha a bűncselekmény részletes ténybeli feltárását segíti elő. Végül a negyedik fő különbség, hogy a bíróság nem kötelezhető a Btk. enyhítő szakaszában foglaltak alkalmazására.

A távollévő terhelttel szembeni eljárás római jogi gyökerű, mégpedig az ún. makacsságban (in contumacia) történő elmarasztalás intézmény jogutódja. A „makacssági eljárás” alapjául az szolgált, hogy a bíróságok az idézésre meg nem jelent és elő nem állítható személyekre úgy tekintettek, mint akik maguk mondtak le a törvényes védekezési jogukról.

Az első magyar Bp., az 1896. évi XXXIII. törvénycikk még nem tette lehetővé a makacssági eljárást, amely megengedi a távollévő vádlottal szemben az ítélethozatalt. Később lehetővé vált pl. meghatározott állam elleni és gazdasági bűncselekmények esetében, az ítélet azonban csak a bűnösség megállapítására és a vagyoni elégtétel kiszabására korlátozódhatott.

A II. Bp. azaz az 1951.évi III. törvény, már lehetővé tette bármely bűncselekmény esetében, hogy a tárgyalás megtartható legyen a terhelt távollétében, de csak akkor, ha kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy jogszabály megszegésével külföldön tartózkodik.

A Btk. 1978.évi IV. törvény módosításáról szóló 1987.évi III. törvény 14.§-a iktatta be ismét azon rendelkezést, hogy a bíróság, amennyiben az eljárást a jogszabály megszegésével külföldön tartózkodó vádlottal szemben folytatja le, megállapíthatja a bűnösséget, de a büntetés kiszabását mellőzi (közügyektől eltiltás és vagyonelkobzás kivételével)

Az 1999. évi CX. törvény ezen rendelkezést hatályon kívül helyezte, és egyidejűleg a távollévő terhelttel szembeni eljárásra vonatkozó szabályokat az 1973. évi I. törvény szabályaiba emelte.

A jelenleg hatályos szabályok a 2002. évi I. törvény illetve a 14/2004 (V. 7.) AB határozat nyomán a 2004. évi CXXXII. törvény módosító rendelkezéseivel kerültek a Be.-be. A terhelt távollétében lefolytatott eljárás kapcsán két esetkört különíthetünk el. Akkor folytatható le, ha a terhelt ismeretlen helyen, illetve ha külföldön tartózkodik.

A hatályos szabályozás során az 1998. évi XIX. törvényt elemzem, hiszen többszöri módosítás ellenére is ma ez a hatályban lévő alaptörvény.

A hatályos Be. „külön eljárások” részt nem, míg az 1973. évi I. törvény tartalmazott. A külön eljárás felosztás azonban indokolt, hiszen azt az eltérő sajátosságát fejezi ki ezeknek az eljárásoknak, amelyek megkülönböztetik és elhatárolják ezeket az eljárásokat más általános eljárásoktól. Ezek az eltérések több tényezőből fakadhatnak, hiszen így beszélhetünk egyrészt speciális személyi körrel, így pl. fiatakorúak elleni eljárásról, katonák ellen folyó eljárásról, másrészt az oportunitás elvén nyugvó lehetőségekről, pl. amikor az állam a büntetőjogi igény érvényesítéséről lemond a sértett javára és lehetővé teszi számára, hogy magánvádas eljárásban magánvádlóként járjon el, harmadrészt az eljárás egyszerűsítésre, gyorsítására törekvő külön eljárásokról.

Ezen utóbbi körbe tartozik a bíróság elé állítás, a tárgyalás mellőzése, a tárgyalásról lemondás, a távollévő illetve külföldön lévő terhelt elleni eljárás.

A gyorsítást, egyszerűsítést szolgáló bírósági eljárások alkalmasak lehetnek a hagyományos bírósági eljárás késedelmének kiküszöbölésére, ugyanakkor kétségtelen tény, hogy az egyszerűsítő eljárások lefolytatása számos, a bírói eljárásra vonatkozó lényeges alapelv feladásával jár.

Bíróság elé állítás

Összességében elmondható, hogy az eljárásban a gyorsítást a következő egyszerűsítő rendelkezések segítik még elő:

- a tárgyalás előkészítése az ügyész feladata
- a vádemelés szóban történik

Fiatalkorúakkal szembeni eljárásban is indokolt lehet a bíróság elé állítás alkalmazása, itt mindenképp a fiatalkorú speciális helyzetét kell figyelembe venni, hogy ne legyen a szükségesnél tovább a büntetőeljárás pszichikai nyomása alatt. Ugyanakkor a fiatalkorúak eljárásában elengedhetetlen a fiatalkorú környezetének, egyéniségének beható vizsgálata.

Eljárás távollévő terhelttel szemben

A terhelt távollétében lefolytatott eljáráson belül két esetkört különíthetünk el

- ha a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik
- ha a terhelt külföldön van

Az eljárás jogpolitikai indoka az, hogy a terhelt távollétével ne akadályozhassa az eljárás lefolytatását, és döntés születhessék a büntetőjogi felelősség kérdésében, illetve a bűnösség megállapítása esetén és így a bíróság szankciót alkalmazhasson. Lehet, hogy ezt a szankciót a terhelttel szemben sohasem fogják végrehajtani, mert véglegesen kivonja magát a büntetőeljárásból. Ellenkező esetben az ellene folyó eljárás arra is készítheti a terhelteket, hogy jelenjen meg, és eljárási jogait maradéktalanul gyakorolva törekedjék a legkedvezőbb döntés elérésére. Ez utóbbi esetre számítva építi be az általános eljárástól részben eltérő jogorvoslati lehetőségeket a jogalkotó az eljárás menetébe, amelyekkel a terhelt akkor élhet, ha az eljárás egyes fázisaiban ismertté válik tartózkodási helye.

Lemondás a tárgyalásról

Ezen eljárás lényege az, hogy amennyiben a vádlott a nyolc évnél nem súlyosabban fenyegetett bűncselekmény elkövetését beismeri, úgy az ügyésznél kezdeményezheti az egyszerűsített eljárást és ennek során a bíróság előtt is nyilatkozik, hogy a tárgyaláshoz való jogáról lemond és beismerését vallomásában is megerősíti.

A lemondás a tárgyalásról külön eljárás által nyújtott kedvezmény lényege a büntetés kiszabásában rejlik, mivel ennek a jogintézménynek választása során, enyhébb büntetés kerül kiszabásra. Ez a kedvezmény kettős. Az egyik azok számára szól, akik nyolc évet meg nem haladó szabadságvesztéssel fenyegetett szabadságvesztést követtek el, a másik a bünszervezetben elkövető együttműködő terheltekre vonatkozik. Miként minden egyszerűsítés, úgy a lemondás a tárgyalásról is magában hordozza a garanciális jelentőségű elvek bizonyos mértékű csorbulását. Király Tibor szavaival élve: „ebben az eljárási formában nem működik az ártatlanság vélelme, az eljárás sérti az egyenlő elbánás elvét. A vádlott (a terhelt) ugyanis elméletben kétféle viszonyt alakíthat ki az eljárásban: együttműködik az eljáró ügyésszel, illetőleg a bírósággal, vagy nem, és feltételezhető, hogy nem együttműködő, a makacs vádlott hátrányba kerül, ha az együttműködést intézményesen jutalmazták.”

Tárgyalás mellőzése

Az 1896.évi Bp. honosította meg a magyar jogban ezt az intézményt, büntetőparancs elnevezéssel, s kihágás, illetve kizárólag pénzbüntetéssel büntetendő vétség esetén volt alkalmazható a járásbíróság előtti eljárásban.

„A büntetőparancs mindaddig, amíg csak pénzbüntetésre korlátozódott, esetenként akár úgy is működhetett a gyakorlatban, mint a gyanús személyre kirótt adószerű fizetési kötelezettség, amit a kötelezett még ártatlanul is inkább teljesített, mintsem a büntetőperbe vádlottként belebonyolódjék. Így tehát teljesen érvényesülhetett a vádlottnak a jogaival való rendelkezési jogosultsága, ami kizárta, hogy a bíró az igazságot kutassa. Amíg tehát az elbírált cselekmények kis súlyúak, és közel állnak ahhoz a bagatell szinthez, amelyet az igazságszolgáltatás szívesen mellőz (minima non curat praetor), inkább előfordulhat, hogy a vádlott nem kér tárgyalást, belenyugszik a büntetőparancsba, és jogerőssé és végrehajthatóvá válhat akár az alaptalan bírói határozat is.”

Később azonban a büntetőparancsban megállapított szankció lehetett nemcsak pénzbüntetés, hanem olyan szankció is, amely már a vádlott egzisztenciális érdekeit közvetlenül érintette, például főbüntetés helyett önállóan alkalmazható mellékbüntetések (foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás stb.), végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés, amelynek tartama nem haladhatja meg az egy évet, intézkedések (próbára bocsátás, megrovás).

A külön eljárás nevéből is kitűnik, hogy ebben az esetben az eljárás mely szakaszában kíván időt megtakarítani a jogalkotó. Mivel a garanciákban leginkább bővelkedő tárgyalási szak maradhat el az adott feltételek fennállása esetén, így a kisebb jelentőségű, egyszerűbb ügyek elintézésére alkalmas eljárási formával állunk szembe.

A tárgyalás megtartására ebben az esetben is sor kerülhet amennyiben a vádlott és az eljárás a törvényben megnevezett más szereplői is kéri, de jogorvoslati jogosultságuk csak szűk keretek között érvényesíthető(a védő jogosultságától eltekintve) (Be. 548.§ (1)-(3) bekezdés).

Királyi Tibor szavaival élve:” A büntetőparancs jogpolitikai megítélésénél igazán két főszereplő jogi helyzetét és érdekeit kell szemügyre venni, nevezetesen a bíróságét és a vádlottét. Hozzájuk képest e szempontból a többi szereplő másodlagos helyzetet foglal el. „

Összességében a kutatás eredményei ezeknél a külön eljárásoknál azt támasztották alá, hogy a gyorsítást szolgáló egyszerűsítő bírósági eljárások alkalmasak lehetnek a hagyományos bírósági eljárás késedelmének kiküszöbölésére. Egyes, jellegüknél fogva csekélyebb súlyú, illetve a terhelt által beismert, vagy tettenérés folytán könnyen bizonyítható bűncselekmények rendelkezhetnek olyan személyi és ténybeli körülményekkel, amelyek nem indokolják a törvény szerint hosszadalmasabb rendes eljárás lefolytatását, ugyanakkor lehetőséget adnak az elkövető beismerésére, valamint személyiségére, a bűncselekmény körülményeire, a kiszabható büntetésre, a bűnösség fokára, az okozott kár mértékére tekintettel az egyszerűsített eljárás lefolytatására.

Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy az egyszerűsítő eljárások számos, a bírói eljárásra vonatkozó lényeges alapelv feladásával jár. Az eljárások lefolytatása gyors és hatékony, ugyanakkor magában hordozza annak veszélyét, hogy az anyagi igazság felderítése csorbát szenvedhet és ily módon árthat az igazságszolgáltatás eszméjének. Ebben a körben elegendő az előzetes vizsgálat szükségességére, illetve a közvetlenség elvének csorbulására gondolnunk. Felmerül a kérdés tehát, hogy a gyorsítás, illetve egyszerűsítés meddig terjedhet az alapelvek sérelme nélkül. Az egyszerűsítés szükségszerű, ennek ára azonban az alapelvek csorbulása.

A törvény igyekszik ugyan eme ellentmondást feloldani azzal, hogy az egyszerűsítő eljárás törvényi feltételeit szigorúan meghatározza, illetve korlátozza, ugyanakkor garanciális ellensúlyokat épít az egyes intézményekbe.

Nemzetközi kitekintésként az eljárást gyorsító rendelkezéseket az EU egyes tagországaiban, különösen Olaszországban, Németországban, Ausztriában és Lengyelországban és Franciaországban vizsgáltam meg. Különösen arra voltam kíváncsi, hogy a Magyarországon létező eljárást gyorsító intézmények mennyire vannak jelen ezen országokban. Mindezek alapján az alábbi következtetéseket vontam le:

Olaszországban összesen öt külön eljárás létezik, amelyek: az alábbiak :

1. Rövidített eljárás (Giudizio abbreviato) (Art 438-443)

A bíró a felek egyetértésével már az előzetes tárgyaláson ítéletet hoz, amely egyharmaddal alacsonyabb büntetést tartalmazhat a törvényben előírtnál. A terhelt így viszont lemond a fő tárgyalás biztosította jogi garanciákról. Így tehát a büntetőeljárás megrövidüléséért (a fő tárgyalás mellőzésének eredményeként) és a bíróságok tehermentesítéséért a büntetés csökkenése a „jutalom”.

2. Büntetés alkalmazása indítványra (Applicazione della pena su richiesta delle parti) (Art 444-448)

Ennek a lényege, hogy mind a terhelt, mint az ügyész kérvényezheti a bírónál a büntetési nem és mérték megjelölésével, hogy egyharmadával csökkentett helyettesítő büntetést, pénzbüntetést, vagy szabadságvesztést szabjon ki. Feltétele azonban, hogy az így kiszabott szabadságvesztés büntetés önmagában vagy pénzbüntetéssel együtt nem haladhatja meg a két évet.

3. Gyorsított eljárás (Giudizio direttissimo) (Art 449-452)

Alkalmazásának célja a „drága” és hosszú általános eljárás korlátozása. Feltételei hasonlóak a magyar szabályozásához „ Az alapvető különbség a magyar szabályozáshoz képest, abban jelentkezik, hogy a határidők lényegesen rövidebbek: Tettenéréskor elfogott gyanúsítottat 48 órán belül kell az ügyésznek az illetékes bíró elé állítania. Ha viszont az ügyész úgy látja, hogy ugyan viszonylag tiszta bizonyítási helyzetből indulhat ki, de a gyorsított eljárás rövid határideje a nyomozáshoz nem elég, indítványozhatja a közvetlen eljárást (giudizio immediato, 453-458. Art.), amelyben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására.

4. Közvetlen eljárás (Giudizio immediato) (Art 453-458)

Mind az ügyész, mind a terhelt kérheti az eljárás alkalmazását. Az ügyész számára ebben az esetben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására. Tárgyalásra ebben az esetben sem kerül sor.

5. Büntetőparancs (Procedimento per decreto) (Art 459-464)

Csak pénzbüntetéssel büntetendő bűncselekmény esetén alkalmazható az ügyész indítványára. Az így kiszabott büntetés a törvény által előírt büntetést a felére is lecsökkentheti, azonban el kell érnie az általános törvényi minimum értékét.

Ausztriában az osztrák büntető eljárási törvény XXX fő részből áll, amelyben a XXIV. fejezet foglalkozik az eljárást gyorsító külön eljárásokkal.:

A büntetőparanccsal (Strafbefehl Art 407-412) , a rövidített eljárással (Beschleunigtes Verfahren Art 417-420) és az Eljárás az ismeretlen, távollévő és szökésben lévő terhelt ellen (Vom Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige Art 412-420)

Németországban a törvény nyolc könyvre tagozódik. A büntetőeljárás gyorsítására vonatkozóan – a magyar szabályozásnak megfelelően – külön könyvben, a törvény 6. könyvében, a külön eljárások körében találunk rendelkezéseket. A 6. könyv a következő külön eljárásokat tartalmazza (Besondere Arten des Verfahrens):

1. Fejezet: Büntetőparancs (Verfahren bei Strafbefehlen) (Art. 407- 421)
2. Fejezet: Biztonsági eljárás (Sicherungsverfahren) (Art. 413- 416)
- 2.a. Fejezet: Rövidített eljárás (Beschleunigtes Verfahren) (Art. 417- 429)
3. Fejezet: Elkobzás és vagyonekobzás (Verfahren bei Einziehungen und Vermögensbeschlagnahmen) (Art. 430-443)
4. Fejezet: Jogi személlyel és személyi egyesülésekkel szemben pénzbírság kiszabására irányuló eljárás (Verfahren bei Festsetzung von Geldbuße gegen juristische Personen und Personenvereinigungen) (Art. 444-448).

Lengyelországban 1987-ben új bizottság alakult a büntető-eljárás jog reformjának előkészítésére és célként tűzték ki az eljárás egyszerűsítését, tökéletesítését. Így született meg a

- az egyszerűsített eljárás
- a gyorsított eljárás
- a tárgyalás mellőzése.

Később az 1992-es tervezetben a külön eljárások számát csökkentették, amely már nem tartalmazta a gyorsított eljárást.

Az egyszerűsített eljárásra elvileg a háromévi szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetében kerülhet sor és kivételesen akkor is helye lehet ha a vádlott őrizetben vagy előzetes letartóztatásban van.(ez utóbbit a gyorsított eljárás szabályaiból vette át)

Franciaországban létezik az ún. Enquete de flagrance jogintézménye, amely olyan gyorsított eljárás, melynek az olyan elkövetővel van szemben, akit tettenérték és 8 napon belül lefolytatják vele szemben az eljárást.

Ezekben az ügyekben az ún „police judiciaire” (bűnügyi rendőrség) nyomoz, amely közvetlen kapcsolatban áll az ügyészszel. A nyomozás végén az ügyész kibocsát egy ún „ordonance penále”-t ,(büntetőparancsra irányuló indítványt), amelyről a bíróság a (tribunal de police) fog dönteni, mégpedig úgy, hogy főtárgyalást nem tart.

A másik eljárást gyorsító intézmény a Citation directe (közvetlen idézés), amelynek lényege, hogy az elkövetőt az ügyész a bírósági főtárgyalásra (tribunal de police) közvetlenül idézi meg .

Mint az eddigiekből is kitűnik, ezekben az országokban is megtalálhatók a Magyarországi eljárást gyorsító külön eljárások párjai, csak más feltételekkel és nem pont azonos elnevezésekkel:: így a büntetőparancs, a bíróság elé állítás vagy az eljárás a távollévő terhelttel szemben.

Végül statisztikai adatokkal támasztottam alá az eljárást gyorsító rendelkezéseket.

A végső konklúziót levonva kérdés marad számomra, mikor járunk el helyesen?

Akkor járunk-e el helyesen, ha tömegesen alkalmazzák a bíróságok eme külön eljárásokat célszerűségi - , főleg időszzerűségi szempontok - miatt, az eljárások megakadályozása okából, vagy ha csak ritkán találkozunk a bírósági ügyiratokban eme eljárást egyszerűsítő külön eljárásokkal?

A válaszom a dolgozat resüméjeként az, hogy mindenképpen szükség van az eljárást gyorsító külön eljárások tömeges alkalmazására, hiszen az időközben bekövetkező gazdasági és

társadalmi változások olyan mértékű ügy mennyiséget rónak a bíróságokra, amely csak akkor lesz képes a megfelelő működésre, ha gyakran kerülnek alkalmazásra eme külön eljárások.

Reményeim szerint a kutatási eredményeim több irányban is hasznosíthatók.

Dolgozatom a bírósági büntetőeljárások elhúzódásának első hazai komplex monografikus feldolgozása. Bár a hazai szakirodalomban többen foglalkoztak az egyes elhúzódási okokkal, s nő azon kötetek száma is, amelyek a strasbourgi esetjogot dolgozzák fel, az adott témában ilyen komplex kutatásra eddig még nem került sor.

Általános tapasztalat, hogy a jogalkalmazók többsége csak a hazai jogszabályokat ismeri, ami érthető, hiszen a hazai jogszabályokat kell alkalmazniuk. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk azonban előbb-utóbb megköveteli, hogy a bírák is megismerjék az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlatát, az Európa Tanács ajánlásait, illetőleg más európai megoldásokat az eljárások elhúzódásának megakadályozására.

Egyetemi oktató lévén hiszem, hogy munkám nemcsak a gyakorló jogászok, hanem a graduális és a posztgraduális képzés egy részében is felhasználhatók.

IV.

Publikációk jegyzéke (List of Publications)

1. A büntetőeljárás egyszerűsítésének, gyorsításának történeti fejlődése az 1896.évi XXXIII. törvénycikktől az 1951.évi III. törvényig
Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica.
Tomus XXII. Miskolci University Press 2004 195-213.o.
2. The Impact of the 6th Article of the European Human Right Convention on Criminal Procedure
BIZALOM- TÁRSADALOM-BŰNÖZÉS Magyar Kriminológiai Társaság Bíbor Kiadó
Miskolc 2006 Kriminológiai Közlemények kiadása 304 – 307.o.
- 3.A „tárgyalás mellőzése”, mint eljárást gyorsító rendelkezés történeti fejlődése a magyar büntetőeljárásban, figyelemmel az Európa Tanács Ajánlásaira
Bizonyítékok Tiszteletkötet Tremmel Flórián egyetem tanár 65. születésnapjára
Pécs 2006 Studia Iuridica Auctoritate Universitatis Pécs Publicata
419-427.o.
- 4.Eljárás távollévő terhelttel szemben
Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica.
Tomus XXII. Miskolci University Press 2006
117-132.o.
- 5.Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az eljárás gyorsítására, egyszerűsítésére vonatkozó „ajánlásai”
Tanulmányok Dr.Dr.H.C.Horváth Tibor Professor Emeritus 80. születésnapja tiszteletére
Bűnügyi Tudományi Közlemények 8. 361.o.-381.o.
6. The right to fair trial
Ügyészek Lapja 2006/2. szám 51 – 61.o.
- 7.Az eljárások elhúzódása és egyszerűsítése a büntetőeljárásban
Az új büntetőeljárási törvény első éve Debreceni Konferenciák IV. Debrecen, 2005 67-81.o.
- 8.A tárgyalás mellőzése és bíróság elé állítás, mint eljárást gyorsító külön eljárások történeti fejlődése
Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi Tanulmányai 7/2
Bíbor Kiadó
ME Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola Kiadványsorozata
25-49.o.

9.Lemondás a tárgyalásról történeti fejlődése

Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica.

Tomus XXII.

Miskolci University Press 2007-155-172

10. Az emberi jogok érvényesülése Magyarországon

Ünnepi tanulmányok Gáspárdy László professzor 60.születésnapjára

Miskolc Novotni Alapítvány 1997

261-277.o.

11. A nemzetközi jogsegélyforgalom problémái

Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica.

Tomus XIII. Miskolci Egyetemi Kiadó 1997 61-74.o.

12.Az igazságügyi együttműködés egyes intézményei az Európai Unióban

Bűnügyi Tudományi Közlemények 7.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás kihívásai a bűnözés és más devianciák elleni fellépés területén Tanulmánykötet

Miskolc Bíbor Kiadó 2004 27-38.o.

13.Az Európai Unió és a büntetőeljárás jog kapcsolatának főbb kérdései

Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica.

Tomus XXII. Miskolci University Press 2005 205-229.o.

14. Perjogi kislexikon

Posztgraduális tansegédlet

(társszerző: Cserba-Etlényi-Gáspárdy-Kormos)

Szerk:

Dr.Gáspárdy László Miskolc 1995

15. Büntető eljárás jog

92 – 160.o.

(jegyzet jogi asszisztensek részére társszerző:Kis László)

Bíbor Kiadó Assistentia Juris 7.

2006

16. Kriminálisztika jegyzet

<http://www.uni-miskolc.hu/~wwwbe/kriminálisztikaL.htm>

17. Büntető határozatmintatár

(megjelenés alatt)

dr. ANITA NAGY

**Accelerator commissions in the judicial section of the criminal
procedure**

Theses of PhD Dissertation

2007, Miskolc

I.

The topic and aim of the research

Countless questions and criticisms were raised up with the effectiveness of the criminal jurisdiction in the last decades. Its fundamental reason was that the jurisdiction did not keep step with the elevation of the number of the crimes. The jurisdiction apparatus turned into overburdened and the criminal procedures were dragged out.

In order to the jurisdiction can more seriously explore the more complicated crimes with proper elaboration, in case of easier statements of facts and in such affairs, which can be decided simply; it is needed such efficient and fast procedure institutions, which ones give opportunity to the perpetrators for the highlighting of proceeding in the phase of early stages. Thus it is possible to focus the resources on complicated cases, which by the jurisdiction may turn into more efficient one.

I have been looking for the reasons that led to the cases dragging on since 1997, so I was especially interested in what kind of provisions accelerating procedure there are in the criminal procedure (in front of a court statement, the omission of a negotiation, etc.) which about it is possible to write that I review in what kind of form these law institutions appeared in the Hungarian legal regulation previously.

The aim of the research was also that how the European Human Rights Convention guarantees the dragging on of the procedures. Considering the “concept of sensible time” I have dedicated an extra part in my thesis for the related case law of European Human Rights Convention.

I was with attention to this 6th paragraph’s legal practice, since European Human Rights Convention and the existence on its basis legal practice are related tightly to the surrounding historical, political, and with its social development.

Together with this process I tried to make an effort to sketch, that the Recommendations of the Committee of Ministers to Member States this intervening on the area of its simplification, particularly I have examined the provisions of Recommendation No.(87) 18 of the Committee of Ministers criminal procedure.

I have made an international looking out as well, in order to know that in each EU member especially in Italy, Germany, Austria, Poland and in France how much institutions accelerating procedure are existing like in Hungary.

At last I point to what kind of other reasons are known of the punisher dragging on cases. I grouped the reasons of the dragging on cases according to such viewpoints, which also occur often in the judicial statistics.

I did not forget about what kind of statistical data proceeding provides in the practice, as well that is for example how often it is applied the legal institution of a statement in front of the court or the negotiation omission procedure.

The aim of the dissertation is the presentation of rescuing of the mentioned problems in the legal practice and the critical analysis.

II.

The Methods of Research

The dissertation applies the usual research techniques on the area of the punisher procedural law. I regarded scientific statement in the examined topic the Hungarian cultivated of the punisher procedural law and the most important foreigner's representatives basis.

Since the topic is a *complex character* one, thus quasi I have worked with different methods from chapter to chapter.

The presentation of the domestic regulation story of “the separate procedures” the *historical* approach was essential.

I have digested the effective rules with a *dogmatic* methodology, while the analysing of the relevant judicial custom with a *critical method* was achievable.

The comparative examination served the objective of the research in the review of the foreign country solutions.

I did the numerical data of the law administration practice building upon the *statistical information*.

Although the dissertation basic rule claims a theoretician normal position, I thought it for necessary useful one - moreover in many cases it cannot be avoided – that in a treatise let me build relevant legal practice examples, and solutions and its inferences and let me compare them with theoretical points of view, demonstrating the intensive interaction of the science and the practice on a final row.

III.

The results of the research, the utilization opportunities of the results

The basis of the prevailing of the human rights in our homeland the (1) paragraph of the Constitution's 8th §, on which " The Hungarian Republic acknowledges that the state's first-rate obligation is that the man inviolable and its inalienable fundamental rights, these having respect for it and its protection."

The human rights such ethical and subjective rights, without which we may not live as a human being. These make it possible for us our abilities, our human characteristics, the development of our intelligence and its usage in a full measure, the dignity which is residing in us, concerning the respect of our work and its protection.

The protection of the human rights with an international level began in the second half of the XIXth century. For acknowledging the human rights and for its defensive institutional system first and in an ethical rising is The Universal Declaration of Human Rights which was being receiving in San Francisco 10. December, 1948. on UN's general meeting.

In the chapter I took a close look at what kind of protection of relevant rights are provided from the aspect of criminal procedure in the single international contracts: for example equality before a law, independent and impartial court, just (fair, honest) and to an open court truth right etc.

I have analysed particularly from the international conventions the European Human Rights Convention, which was signed on 4th November 1950, and it came into effect three years later, on 3rd September 1953. Hungary has ratified the European Human Rights Convention with the XXXI act in 1993, which turned into the part of the inner right hereby.

The catalogue of rights in the Convention are the right to life (2. article) torture, inhuman, the prohibition of humiliating treatment (3. article), the prohibition of slavery and forced labour (4. article) a right to freedom and personal safety (5. article) a right to an honest negotiation (6. article) nullum crimen sine lege, nulla poen sine lege (7. article) etc.

From the catalogue of rights above European Human Rights Convention to our topic the 6th article is related to the right of honest negotiation, thus I brought this paragraph under a microscope. The significance of the right to honest negotiation, which is formulated in European Human Rights Convention, emphasises that statement, which according to it if a common punisher material and procedural law would exist in European Union, -onto its forming the commission was guided to attempt an act by Mirelle Delmas-Marty, in Corpus Juris work, -then to honest negotiation in the 6th article of a convention truth law to the European Human Rights Convention can be happened.

The interpretations of these 6 sections have been taken to decompression in details in the chapter.

The 1th point of the 6th article is known as the framework rule of the fair dealing, which draughting derives from the fact that all elements have to work in the principle of equity to its success under for the whole guarantee of the system. This “equity” includes the following requirements:

- - constituted by law
- - the court created by the law
- - the court's independency
- - the court's impartiality
- - the publicity of a negotiation
- - proceeds within reasonable time
- - adjudges in litigations concerning both civil rights and obligations and the merits of criminal charges.

I analysed the European Court of the Human Rights related to the above occasional decisions, and we established the fact that in the course of the criminal procedures it gets to the statement of the fact rarely, that the burdened himself is the responsible for the dragging of the procedure, it is bigger the practical significance for the own behaviour of the concerned state, because it has got less chances to refer to the behaviour of the clients as a bringing off reason. The Strasbourg organs examine first whether the necessary length of the case generally is exceeded the time span, and if it says yes, then its justification will be incumbent on the concerned state. The concerned state so cannot excuse itself in criminal cases with something else, than with the demonstration of the fact that the dragging on of the procedure, in spite of the executive organs' continuous work, the case is really complicated, or for

themselves the clients, as their legal representatives can be attributed. In case this demonstration experiment fails, the condemnation cannot be avoided.

I reviewed the found treaties in the European Human Rights Convention and European Union's relation and we have found four such articles, which ones directly deal with the fundamental rights exclusively.

I have found that statement importance in relation between the European Human Rights Convention and European Union, which was declared by the European Court, that the international conventions defending human rights are also servicing as guiding for the community law in its development the member states are took part or part for it its halves.

I have analysed the certain direction indications in regard to the procedure accelerating and simplification through the "Recommendation" of the Committee of Ministers . From these the R (87) No. 18 recommendation about the simplification of the criminal procedure had a deciding significance.

This recommendation contains delegated provisions- differently from the previously negotiated recommendations – which specifically are regarding to criminal procedure.

"Recommendation" of the Committee of Ministers was founded by the 15 b paragraph of the Fundamental Rule of European Council, according to which the aim of the Recommendation is: the forming of the bigger areas among the member states in relation to the accelerating of the retributive justice and its served simplification with common activity, while it is necessary to take it into consideration the requirements which were laid down in the European Human Rights Convention's 5. and 6. sections.

The delay of the penal judgement of cases seems to affect harmfully into the jurisdiction onto made confidence beyond the offence of these fundamental rights, and influences its operation harmful, as well; furthermore onto the penal law it is throwing bad lights. It calls attention for the method, too.

The recommendation contains different methods in order to make the jurisdiction's function efficient and it covers several issues. A considerable part of these are not unknown in the Hungarian regulation, but calls the attention for several methods which were not applied till now:

The Recommendation deals with three big areas:

- the application of a discretionary charge principle
- on the case of smaller and multitudinous crimes
- the simplification of the traditional judicial proceedings.

Finally the European Arrest Warrant - as a measure accelerating procedure - was mentioned. European Council issued on 13. 06. 2002. framework decision (2002/584/JHA Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European Arrest Warrant and the surrender procedures between Member States) concerning the European Arrest Warrant .

According to the first article's first point of the framework decision the arrest warrant is such a forensic decision, which is issued by the member state from the aim of the execution of the fact that the person asked out is captured, and it is conveyed conducting the criminal procedure, or the imprisonment punishment, or with distraction of freedom.

For the member states had to seat the framework decision lawful into the inner right till 31. December 2003, since it can replace the earlier provisions, concerning the extradition in the member states' relation, since 1. January 2004.

A row was found according to this in our homeland for framing the Act CXXX of 2003. on the criminal cooperation with European Union's member states.

Not in all countries went so "easily" the implementing of the framework decision, thus it caused a problem to implant the framework decision in Germany and in Poland, so we expounded our problems which are connected to this.

Summarizing it we may establish the fact that in the practise of the European Human Rights Convention – according to the 6. article of EEJE, institutions were built up all through the Recommendation of the Committee of Ministers (for example: R (87) 18 Recommendation from the simplification of the criminal procedure) finally with European Arrest Warrant for all accelerating processes in Europe.

The story of the domestic legal regulation: the omission of the negotiation, in front of a court statement, the procedure the opposite absent burdened one and renouncing the negotiation, as a separate procedure accelerating procedure examined I the historical development of it from the Act XXXIII. of 1896 till our days.

The omission of the negotiation, initially the penalty warrant (Act XXXIII. of 1896) entitled only for fine cutting, however its practical successes made legislation let its strain and its use possible the increasingly wider circle of the punishments.

Act I. of 1973 on Criminal Proceedings allowed that the court declared in an order of court forbidding from an occupation, forbidding from vehicle leadership, furthermore confiscation, and make people oblige the payment of a value falling under confiscation (Act I. of 1973 on Criminal Proceedings 352 (1) paragraph).

Act LXI. of 1995 on Criminal Proceedings made imposing the suspended imprisonment possible already; that provided an opportunity in the future act XIX of 1998 on Criminal Proceeding.

In front of the court statement, whose original name in the Act III of 1951 made it possible the “in front of a court statement without the setting of an indictment and a negotiation” (VII. chapter under the preparation of a negotiation), inside 3 days counted from that day on which the arrest was ordered.

Later the Act V. of 1954 – 55 paragraph - brought the institution of in front of the court statement to an end.

Following the Act 16. of 1966 on Criminal proceeding filled it in again the legal institution in t then it is implied in the Act I. of 1973 on Criminal Proceeding..

Act IV. of 1987. was an essential circumstance in the legal institution's life, because the earlier 3 days on duty then 6 days deadlines were lifted onto 8 days, that means it was needed to put in front of a court from the burdened crime inside 8 days counted from the committing crime. If the judgement of the case was plain, the evidences stood for a provision and the burdened one was caught in the act or he confessed committing a crime.

For the last modification of concerning the statement Act I. of 1973 on Criminal Proceedings in front of a court is thanked for the Act CX of 1999. .

One of the important changes that it is until now *instead of 5 years now already 8 years* on the case of committing a crime not to be punished seriously got place in front of court.

Thus the opportunity of the legal institution's strain grew to one, the most capital reason of which is, that perhaps that this a legal institution makes an opportunity for the fast judgement for the courts, the soon sealing of the case.

Renouncing negotiating on his hook mainly the institution's Anglo-Saxon historical root, which is I have presented the charge bargain. The charge bargain in Hungarian Criminal Proceeding from a negotiation resignation appeared on a name, which differs from the American sample on more points.

There is a difference in the look of the sanction system on the one hand since the amounts of penalty moves between relatively narrow borders in the sanction system of the Hungarian penal law, and this bargain presses it between narrow borders. On the other hand in the Hungarian criminal procedure prevails flexible to the prosecutor to charge the constraint, thus it lets relatively wide space onto the potential changes for a prosecutor since the charge is modifiable. Third the admission from a procedural law viewpoint can only be then valued-opposite the USA solution - if the crime helps factual exploration in further details. Finally the fourth capital difference that the court is not compellable with Act IV. of 1978 on Criminal Law in its mitigating section onto the application of occupied ones.

The procedure opposite the absent burdened one with a Roman law root, namely it is in so called stubbornness (in contumacian) happening condemnation an institution's legal successor. It served as the basis of the stubbornness procedure, that the courts onto the quoting did not appear and who are themselves looked at persons and who cannot be taken to the police station as they abandon their lawful protective right.

The first Hungarian Criminal Proceedings., the Act XXXIII. of 1896. did not make the stubbornness procedure available, which allows it, to verdict opposite the absent defendant.

It turned into later a possible one eg. in the case of particular one against a state and economic crimes, the judgement could restrict but only onto the statement of the guilt and the financial retribution cutting.

The II. Bp., the Act III. of 1951. made it already possible one in the case of a crime, that the negotiation can be kept the absent burdened, but it was possible only when it could be established that of being gone abroad disobey the law undoubtedly.

Act IV. of 1978 on Criminal Law Act from the modification of a law solo 14.§ of 1987. yearly III. act filed that provision again, the court takes place, in as much proceeding against the defendant abstaining with the measure being gone abroad, may establish the guilt, but the punishment ignores his imposition (forbidding from public affairs and with the exception of a confiscation of property)

The Act CX of 1999 on Criminal Proceedings repealed this provision, and simultaneously the absent rules concerning the procedure opposite the burdened one raised it into the rules of Act I. of 1973 on Criminal Proceedings.

The currently effective rules, the Act I. of 2002 or the 14/2004 (V. 7.) AB on the trace of the decision the Act CXXXII. of 2004 were found with the amending provisions in Criminal Proceeding. We may separate two case circles in connection with the procedure proceedings were conducted in the burdened absence. It can be conducted if the burdened place is unknown, or if he is abroad.

The effective regulation I start from the Act XIX. of 1998 on Criminal Proceedings.

Act , since despite a repeated modification this fundamental law is in an effect today.

Effective Criminal Proceeding does not imply a part like this, that "separate intervening" while Act I of 1973. contained.

However the separate procedure partition is justified, since it expresses that different peculiarity of these procedures, which distinguish it, and these procedures are delimited from general procedures. These differences may stem from more factors, since we may speak on the one hand special personal circles, in this manner eg. from a procedure against juveniles, from a procedure is underway against soldiers, from opportunities being based on the principle of the opportunity on the other hand, eg. when the state renounces the validation of the criminal claiming onto its aggrieved good and makes it possible one for him, that let him act as a civil suitor in procedure of private prosecution, third frequenting onto simplification, from separate procedures striving for accelerating him.

The court belongs to this latter circle in front of its statement, the omission of the negotiation, the negotiation of resignation, the absent or procedure against burdened one being abroad.

Accelerating maid simplifying judicial proceedings may be suitable for the elimination of the delays of the traditional judicial proceedings, at the same time it is a doubtless fact, the essential basic principle concerning the judicial procedure implies that conducting the simplifying procedures' numbers are countless.

The law but tries to lift this contradiction with it, that the simplifying procedure defines the law conditions strictly, or limits it.

In front of a court statement

It can be said summarizing, that the next simplifying provisions help accelerating in the procedure, too:

- the preparation of the negotiation the prosecutor's task
- the accusation happens verbal

The court may be justified in intervening opposite juveniles in front of the application of a statement, it is necessary to take the juvenile's special situation into consideration here, that let the criminal procedure not be psychic at the necessary one long under its pressure. At the same time in the juveniles' procedure is essential the adolescent environment, the individuality's profound examination.

Procedure opposite absent burdened one

We may separate two case circles inside the procedure proceedings in the burdened absence

- if the burdened stays in an unknown place
- if the burdened is in foreign countries

The right politics reason of the procedure it, that let it not be allowed to hinder conducting proceedings with the burden's absence, and decision let them be allowed to have it begot in the question of the criminal responsibility, or establishing the guilt on the case and let the court be allowed to apply a sanction in this manner. This sanction might be never allowed to be caught opposite the burdened one to execute, because he backs out of the criminal procedure definitive. The procedure is underway against it may induce the burdened one to appear in an opposite case, and let him strive for the achievement of the most favourable decision exercising his procedure powers fully. On this builds the legislator the legal redress opportunities differing from the general procedure partly into the procession of the procedure counting on a latter case, with which the burdened may live if proceeding in its phases turns into known one residential place.

Renouncing the negotiation

The essence of this procedure so it is, that in as much the defendant confesses committing a crime not threatened seriously from eight years, may initiate the simplified procedure at the prosecutor and makes a statement to this before the court, that he renounces his opportunity the negotiation and confirms confessing his statement.

Renouncing negotiating by way of a separate procedure the essence of a provided discount resides in the imposition of the punishment since in the course of electing this legal institution, a milder punishment gets to imposition. This discount is a duet. One sounds for those, who committed an imprisonment threatened with an imprisonment not being over eight years, the other concerns collaborative burdened ones delegating away in the criminal organization. What all simplification, renouncing negotiating alone carries the chip of the principles with under guarantee significance with a certain measure. Availing the words from Tibor Királyi:” The presumption of the innocence does not work in this procedure form, the procedure offends the principle of the equal treatment.”

The defendant (the burdened) since he may develop two kinds of relations in the procedure in the theory: collaborates with the acting prosecutor, concerns with the court, or not, and probable, that is not collaborating, the stubborn defendant is placed at a disadvantage if collaborating institutional is rewarded.

The omission of a negotiation

The Act of 1896 introduced this institution in the Hungarian Law, the summary conviction with the name, and offence, it was concerned on the case of an offence to be punished by a fine exclusively in an applicable procedure before the county court.

" The summary conviction till that, may have worked in the practice even from time to time while it was restricted only to a fine, than the tax-like payment liability imposed on the suspicious person, that the obliged still rather accomplished innocently, than into the criminal suit defendant let him get entangled in it. So the entitlement of truth of disposal, which excluded that the judge should research the truth, may have prevailed totally with the defendant's rights. So the plots on which judgement was passed underweight, and they stand close to the trifling level that the jurisdiction ignores with pleasure (*minim non curat praetor*), it may occur rather that the defendant does not ask for a negotiation, is resigned to the

summary conviction, and the unsubstantiated court decision may turn into legally binding one and which can even be executed.

Later the sanction established in the summary conviction may not only have been a fine, but sanction that affected the defendant's existential interests directly, secondary punishments which can be employed as an example independent instead of a principal penalty (forbidding from an occupation, forbidding from vehicle leadership, etc.) imprisonment suspended in execution, the duration of which may not be over a single year, measures (onto a rehearsal letting, censure).

It is clear from the name of the separate procedure that in which section of the procedure wishes to save time in this case the legislator. Since the negotiation academic specialisation abounding in the guarantees mostly may be cancelled the given conditions existing on the case, with smaller significance, we face a procedure form, which is suitable for the settling of plainer cases.

A row may get to keeping the negotiation in this case in as much the defendant and in the law named somebody else clients are asking but their legal redress entitlement only between narrow frameworks enforceable (disregarding the defender's entitlement) (Criminal Proceedings 548.§ (1)-(3) paragraph)

Availing himself of Tibor Királyi's words: "The right politics judgement of the summary conviction it is necessary to take a close look at the legal status of two main characters and its interests really, namely the court's and the defendant's. Compared to them from this viewpoint the rest of the characters occupy a secondary situation."

At the result of the research we may relate it, that accelerating maid simplifying judicial proceedings can be suitable for the elimination of the delays of the traditional judicial proceedings. It by virtue of their character with slighter weight, or confessed by the burdened, or crimes, which can be proved easily surprised in the act, can possess with such personal and factual circumstances, which do not give reasons according to the law for conducting lengthier plenary suit, at the same time it gives an opportunity for delegating away admission, and for personality, for the punishment, which can be imposed on circumstances of the crime, for the degree of the guilt, for the measure of the caused harm in consideration of conducting proceedings.

It is doubtless fact at the same time, the conducting of the simplifying procedures are several, and it entails with the giving up of the essential basic principle concerning the judicial procedure. Conducting proceedings are fast and efficient, but at the same time it carries the

danger of the fact that the exploration of the material truth may blame on its honour and so it may hurt the idea of jurisdiction. In this circle it is enough to think onto the shortage of the preliminary examination, or onto the chip of the principle of the informality. The question comes up so, that accelerating, or till when the simplification may expand without the offence of the basic principles. The simplification is so necessary, but the price of this is the chip of the basic principles.

The law tries to lift this contradiction with it though, that the simplifying procedure defines the law conditions strictly, or limits it, at the same time it builds under guarantee counterweights into these institutions.

In international looking out I have examined the procedure accelerator taking action in EU's single member states, particularly in Italy, Germany, Austria, in Poland and in France. I was curious about how much the institutions accelerating procedure, existing on Hungary, are on a sign in these member states especially. All these I deducted the undermentioned inferences on its basis:

In Italy the law orders a separate book for the separate procedures: namely Libro Sesto - Procedimenti speciali (Art 438-464). Altogether five separate procedure exist, which are the undermentioned ones:

1. Abridged procedure (Giudizio abbreviato) (Art 438-443)

The judge passes sentence with the halves agreeing already on the preliminary negotiation, that may imply a lower punishment with a third prescribed in the law. The burdened resigns the legal guarantees insured by the main negotiation. Thus for the shortening of the criminal procedure (as the result of the trial's omission), and the "reward" for the courts' discharge is the decrease of the punishment.

2. Applying a punishment to a proposal (Applicazione della pena su richiesta delle parti) (Art 444-448)

The essence of this is that all the burdened, as the prosecutor can apply for it at the judge with the indication of the type of punishment and measure, that it imposes a third diminished substituent punishment, fine or an imprisonment. Its condition is that the imposed imprisonment punishment merely or together with a fine can not be exceed over two years.

3. Summary procedure (Giudizio direttissimo) (Art 449-452)

The aim of the application is the limitation of the "expensive" and a long general procedure. The fundamental difference from the Hungarian regulation is presented in, that the deadlines

are significant shorter: Catching in the act the prosecutor has to place a captured suspect inside 48 hours in front of the competent judge.

If the prosecutor thinks that he may set out from a relatively clear demonstration situation, but the short deadline of the summary procedure to the investigation is not enough, he can propose the direct procedure (*giudicio immediato*, 453-458 Art.), in which 90 days stand for a provision on conducting the investigation.

4. Direct procedure (*Giudizio immediato*) (Art 453-458)

All the prosecutor, all the burdened may ask for the application of a procedure. In this case 90 days stand for the prosecutor for the provision on conducting the investigation. In this case there is not any negotiating.

5. Summary conviction (*Procedimento lawsuit decreto*) (Art 459-464)

It is applicable in the case of such crimes, which is punished by a fine and only for the prosecutor's proposal. This kind of imposed punishments can be decreased the prescribed punishment by the law to its half, but it has to attain the general law value at least.

In Austria the Austrian punisher procedure law consists of XXX parts, in which the XXIV. chapter deals with the separate procedures accelerating procedure.

With the summary conviction (*Strafbefehl* Art 407-412), with the abridged procedure (*Beschleunigtes Verfahren* Art 417-420) and with the procedure, which is unknown from the absent and against burdened one in an escape. (*Vom Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige* Art 412-420)

In Germany the law consists of eight books. According to the accelerating criminal procedure – suitable to the Hungarian regulation – we find provisions in a separate book, in the 6th book of the law, among the separate procedures. The 6th book implies the next separate procedures (*Besondere Arten des Verfahrens*):

1. Chapter: Summary conviction (*Verfahren bei Strafbefehlen*) (Art. 407- 421)

2. Chapter: Security procedure (*Sicherungsverfahren*) (Art. 413- 416)

2 a. Chapter: Shortened procedure (*Beschleunigtes Verfahren*) (Art. 417- 429)

3. Chapter: Confiscation and wealth confiscation (*Verfahren bei Einziehungen und Vermögensbeschlagnahmen*) (Art. 430-443)

4. Chapter: With a legal entity and procedure being aimed at the imposition of a fine opposite personal unions (*Verfahren bei Festsetzung pulls over Geldbuße gegen juristische Personen und Personenvereinigungen*) (Art. 444-448).

In Poland a new commission was developed for the reform of the punisher procedural law in 1987 and they aim was the simplification of the procedure, its improvement. Thus it was born the existence of

- the simplified procedure
- the summary procedure
- the omission of the negotiation.

Later the number of separate procedures were reduced in the 1992 draft, which did not imply the summary procedure already.

It can get to the simplified procedure theoretically in the case of crimes, which are threatened with the three years' imprisonment, and exceptionally can get a place, if the defendant is in a custody or in pre-trial detention. (this latter one was taken over from the summary procedure rules)

In France it exists the the legal institution so called Enquete de flagrance, which is such a accelerarating procedure, which is opposite with the perpetrator who was caught in the act, and it is taken place the procedure about him inside 8 days.

In these cases the so called „police judiciaire” (criminal police) investigates, that is connected with the public prosecutor's department. On the end of the investigation the prosecutor issues a so called „ordonance pénale”, (proposal being aimed at summary conviction), from which the court the (tribunal de police) will decide, namely that it does not keep a trial.

The other accelerating procedure institution is Citation directe (direct quoting), the essence of which, that the prosecutor (tribunal de police) summons directly the perpetrator to the judicial trial.

As we can see from the previously mentioned ones, in these countries can be found the pair of separate procedures of the Hungarian accelerating procedure, only with different conditions and not with the same names: so the summary conviction, in front of the court statement or the procedure opposite to the absent of burdened one.

Finally I supported the provisions accelerating procedure with **statistical datas**.

We may relate it, that accelerating maid simplifying judicial proceedings can be suitable for the elimination of the delays of the traditional judicial proceedings. It by virtue of their character with slighter weight, or confessed by the burdened, or crimes, which can be proved

easily surprised in the act, can possess with such personal and factual circumstances, which do not give reasons according to the law for conducting lengthier plenary suit, at the same time it gives an opportunity for delegating away admission, and for personality, for the punishment, which can be imposed on circumstances of the crime, for the degree of the guilt, for the measure of the caused harm in consideration of conducting proceedings.

It is doubtless fact at the same time, the conducting of the simplifying procedures are several, and it entails with the giving up of the essential basic principle concerning the judicial procedure. Conducting proceedings are fast and efficient, but at the same time it carries the danger of the fact that the exploration of the material truth may blame on its honour and so it may hurt the idea of jurisdiction. In this circle it is enough to think onto the shortage of the preliminary examination, or onto the chip of the principle of the informality. The question comes up so, that accelerating, or till when the simplification may expand without the offence of the basic principles. The simplification is so necessary, but the price of this is the chip of the basic principles.

The law tries to lift this contradiction with it though, that the simplifying procedure defines the law conditions strictly, or limits it, at the same time it builds under guarantee counterweights into these institutions.

Is a question left for me deducting the final conclusion when do we intervene correct?

We intervene correctly if the courts apply these separate procedures in mass because of expediency - mainly point of time view -, from the reason of its prevention, or if we face rarely in the judicial documents with these separate accelerating procedures simply?

My answer as the thesis's resume, that it is needed to use multitudinous application of the separate procedures accelerating procedure, since in the interval resulting economic and social changes such measure like cases are given to the courts, which will be capable of the suitable function if these separate procedures often get to an application.

My research results are exploitable in more directions according to my hopes.

My thesis is the first domestic complex monographic processing of the judicial criminal dragging on procedures. Although many people dealt with the certain dragging on reasons in the domestic literature, and the number of those volumes increases, that work up the Strasbourg case-law, but in the given topic it did not get such complex research yet till now.

It is eneral experience, that the majority of juries know only the domestic measures, which is understandable since they have to apply the domestic measures. Our joining to the European Union will require soon or late that the judges also recognize the legal practice of European Human Right Court, the Recommendations of Council of Europe and other European countries' solutions to prevent the dragging on of the procedures.

As being a university teacher I believe in the fact that my work is not only for the practising jurists, but the gradual and in the single part of the postgraduate training utilizable.